
TIEDOTE

ROKOTUKSET PUUTIAISAIVOTULEHDUSTA VASTAAN ALKAVAT KEMISSÄ

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alueella on todettu puutiaisaivotulehdustapauksia (tick-borne encephalitis, TBE) vuodesta 2008 lähtien yhteensä 29, viime vuosina keskimäärin 2–3 tapausta vuodessa, mutta vuoden 2017 aikana yhteensä kahdeksan.

Puutiaisia esiintyy laajalla alueella Meri-Lapissa, mutta aivotulehdusta tartuttavia punkkeja on vain tietyillä alueilla.

Tähän mennessä TBE-aivotulehdustartunnat on saatu pääosin verraten pieneltä alueelta Simossa (rannikkoalue välillä Viantienjoki – Karsikkoniemi sekä Maksniemi). Parin viime vuoden aikana tartuntoja on kuitenkin saatu myös Kemin eteläisimmissä osissa Ajoksessa, Hepolassa, Paavonkarissa ja Rytikarissa.

Riskialueilla TBE-virusta kantaa keskimäärin yksi punkki sadasta. Tutkimuksissa Kemin alueella on todettu taigapunkkia, mutta sen kantama virus on kuitenkin ollut läntistä virustyyppiä, joka aiheuttaa lievemmän taudin.

Hoidetuilla kaupunkimaisilla asuinalueilla tartuntariski on erittäin pieni. Luonnontilaisilla ranta-alueilla liikuttaessa on syytä suojautua punkeilta pukeutumisella. TBE-virus tarttuu hyvin nopeasti punkin pureman yhteydessä toisin kuin borrelia-bakteeri, joka vaatii pidemmän kiinnittymisajan iholla.

ROKOTUS ON NYT TARJOLLA MYÖS KEMISSÄ OSANA KANSALLISTA ROKOTUSOHJELMAA

TBE-rokotusta suositellaan riskialueilla asuville, mökkeileville ja runsaasti luonnossa liikkuville 3 vuotta täyttäneille henkilöille.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 15.3.2018 annetulla [asetuksella](#) laajentanut aivotulehduksen rokotussuojaa Kemin eteläisiin kaupunginosiin. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tunnistamat riskialueet ovat:

- Peurasaari** sis. Pajarinranta ja Kalkkinokka
Ritikka sis. Haukkari, Nälli-Siikalahti, Kittilänjärvi
Hepola sis. Pikku-Berliini, Sulkatie, Seponkatu, Paavonkari-Satamankangas, Järppi, Rytikari
Ajos sis. Korostennokka, Laitakari, Satama ja Veitsiluoto

Kaikkien perusrokotusohjelma on samanlainen ja sisältää kolme rokoteannosta. Perusrokotussarjan rokotteet ovat ilmaisia, myös niille joiden perusrokotussarja on kesken.

Ensimmäinen tehosteannos tarvitaan 3 vuoden kuluttua kolmannesta rokoteannoksesta ja sen jälkeen joka viides vuosi – paitsi yli 60-vuotiailla, joilla tehosteannosten välinen aika ei saisi ylittää kolmea vuotta. Tehosterokotteet on maksettava itse.

Rokotuksen vasta-aihe tässä rokotusohjelmassa: rokotetta ei saa antaa henkilölle, joka on todennetusti saanut anafylaktisen eli vaikean yliherkkyysoireyksen edellisen TBE-rokoteannoksen tai vastaavia aineosia sisältävän rokotteen jälkeen.

Rokotusaikataulu. Ensimmäinen rokoteannos annetaan huhtikuussa viikoilla 14 ja 15 ja toinen annos toukokuussa viikoilla 18 ja 19. – Voitte itse valita kummalla viikolla käytte rokottautumassa. Rokotusajat on jaettu sukunimen alkukirjaimen perusteella.

Ensimmäinen annos	Rokotuspäivä	Sukunimen alkukirjain	Rokotusaika
Viikko 14	Keskiviikko 4.4.	A-L	klo 8-16
	Perjantai 6.4.	M-Ö	klo 8-15
Viikko 15	Keskiviikko 11.4.	A-L	klo 8-16
	Perjantai 13.4.	M-Ö	klo 8-15
Toinen annos	Rokotuspäivä	Sukunimen alkukirjain	Rokotusaika
Viikko 18	Keskiviikko 2.5.	A-L	klo 8-16
	Perjantai 4.5.	M-Ö	klo 8-15
Viikko 19	Keskiviikko 9.5.	A-L	klo 8-16
	Perjantai 11.5.	M-Ö	klo 8-15

Rokotukset. Rokotuksia annetaan Karihaaran, Sauvosaaren ja Syväkankaan neuvoloissa, paikan voitte valita itse. – Ottakaa Kela-kortti mukaan!

Jos teillä on liikuntaesteitä, voitte saada rokotuksen vaivattomimmin Sauvosaaren pääterveysasemalla klo 10–14 kaikkina edellä mainittuina rokotuspäivinä.

Kolmas annos annetaan 5–12 kk 2. rokotuksen jälkeen, todennäköisimmin marraskuusta 2018 alkaen yleisinä influenssarokotuspäivinä. Tämä riippuu kuitenkin rokotteiden saatavuudesta ja näistä rokotuspäivistä tiedotetaan erikseen syksyllä.

ROKOTE

TBE-rokote

- Rokotusohjelmassa käytetään aikuisille TicoVac-rokotetta ja lapsille TicoVac junior -rokotetta.
- Aikuisten ja lasten rokotteet ovat koostumukseltaan muuten samanlaisia, mutta lapsille tarkoitetussa rokotteessa vaikuttavaa ainetta ja tehosteainetta on puolet vähemmän kuin aikuisten rokotteessa.
- Rokote ei sisällä eläviä taudinaiheuttajia, joten siitä ei voi saada puutiaisaivotulehdusta.
- Vaikuttavana aineena on kokonaisia, tapettuja puutiaisaivokuumeviruksia, jotka on kasvatettu kanan alkiosoluissa.
- Tehosteaineena on alumiiniyhdiste.
- Rokotteessa ei ole säilytysaineita.
- Rokote ei sisällä merkittäviä määriä kananmunan proteiinia, ovalbumiinia.

Lisätietoa rokotusohjelmasta ja rokotteista löytyy Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuilta selaamalla osoitteessa www.thl.fi tai kirjoittamalla hakukoneeseen hakusanoiksi thl tbe-rokote. Rokotteiden pakkauselosteet löytyvät osoitteesta www.laakeinfo.fi

Puutiaisaivotulehduksen taudinkuva

Mikäli virusta kantava punkki puree ihmistä, johtaa se vain 10–30 %:ssa tapauksista oireiseen tautiin. Vakavat sairastumiset ovat yleisempiä keski-ikäisillä ja iäkkäillä. Alle kouluikäisillä lapsilla oireinen infektio on harvinainen. Noin viikon kuluttua puutiaisen puremasta tulee yleisiä infektio-oireita, päänsärkyä ja lievä kuume, joka menee ohitse viikossa. Useimpien potilaiden osalta tähän tauti päättyy tähän.

1–3 viikon kuumeettoman jakson jälkeen 20–30 % sairastuneista saa varsinaisen aivotulehduksen. Kuumejakson aikana potilaalla on kuumetta, päänsärkyä, niskajäykkyyttä, valon arkuutta, pahoinvointia ja mahdollisesti muita neurologisia oireita, kuten tajunnanhäiriöitä, kouristuksia tai halvausoireita. Toinen vaihe kestää yleensä 2–3 viikkoa. Oireiston vakavuus vaihtelee suuresti. Osalla potilaista on pelkästään kuumeilua ja päänsärkyä, osalla aivokalvontulehdus, aivokudoksen tulehdus tai selkäytimen tulehdus. Aivokuumeen sairastaneista potilaista kolmanneksella on myöhäisoina lihaskuumeita, muistihäiriöitä ja tasapainohäiriöitä, joskus pysyviä toimintahäiriöitä.

Tauti todetaan verinäytteen vasta-ainemäärityksellä. Aivotulehduksista hoidetaan sairaalassa, taudin hoito on oireenmukaista. Kerran sairastettu tauti antaa elinikäisen suojan eli immuniteetin.

Lisätiedot rokotuksista arkisin klo 9–12 puh. 040 1912 938 ja rokotteista myös sähköpostitse tbe@kemi.fi